

УДК 343.98

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.5.39>**Світлана Патюк,**

канд. юрид. наук,

старший викладач кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права

Донецького національного університету імені Василя Стуса

Ірина Щербак,

канд. юрид. наук, доцент,

доцент кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права

Донецького національного університету імені Василя Стуса

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті з урахуванням розвитку кримінально-процесуальної науки досліджено проблемні питання початку досудового розслідування, порядок застосування ст. 214 КПК України в сукупності з іншими нормативно-правовими актами, які регламентують процесуальний порядок поведіння із заявами (повідомленнями) та іншою інформацією, що містить дані про вчинення кримінального правопорушення. Проведено правовий аналіз різних точок зору, висловлених у юридичній літературі щодо етапу кримінально-процесуальної діяльності, пов'язаної з початком досудового розслідування, а також проаналізовано законодавство щодо окремих аспектів механізму перевірки заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення. Розглянуто особливості практики застосування Єдиного реєстру досудових розслідувань у світлі запровадження Офісом Генерального прокурора нового Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань. Визначено критерії за наявності яких заява (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення може бути підставою для безумовного внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань інформації про вчинене кримінальне правопорушення. Доведено необхідність застосування інституту дозволених слідчих дій – огляду, для перевірки інформації, що може стати підставою для початку кримінального переслідування особи, з метою запобігання безпідставного залучення завідомо невинуватої особи у сферу кримінально-процесуальної діяльності й піддання її протиправному кримінальному переслідуванню. Обґрунтовано необхідність упорядкування норм чинного кримінального процесуального законодавства щодо прийняття прокурором, дізнавачем, органом досудового розслідування процесуального рішення про початок досудового розслідування із запровадженням механізму оскарження такого рішення з метою забезпеченням особи права судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні. Визначено напрями щодо вдосконалення законодавства про початок досудових розслідувань у кримінальному провадженні України в розрізі виконання завдань кримінального провадження щодо недопустимості безпідставного й необґрунтованого кримінального переслідування особи та застосування заходів кримінально-процесуального примусу під час урегулювання кримінально-правових конфліктів, які виникають унаслідок учинення кримінальних правопорушень.

Ключові слова: кримінальне провадження, кримінально-процесуальний порядок, перевірка заяв і повідомлень про кримінальне правопорушення, оскарження, слідча ситуація, Єдиний реєстр досудових розслідувань.

Постановка проблеми. Прийняття у 2012 році нового Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України суттєво наблизило Україну до європейських стандартів кримінального судочинства. Сьогодні, по суті, здійснена демократизація кримінального процесу, спроба впровадити змагальний процес на стадії досудового провадження. Трансформована кримінально-процесуальна форма значно спростила процедуру досудового провадження. Разом із тим у чинному КПК України окремі процесуальні норми є нелогічними, законодавчі позиції потребують більшої

регламентації. Це призводить до виникнення проблемних питань у слідчій практиці вже на початку досудового розслідування кримінального правопорушення.

У кримінально-процесуальній літературі питання початку досудового розслідування досліджувалася вченими та практиками (Ю.П. Аленіним, Ю.М. Грошевим, Л.М. Лобойко, О.Ю. Татаровим, В.І. Фаринником, В.Ю. Шепітьком та ін.), проте порядок процесуальної діяльності слідчого на етапі початку досудового провадження потребує подальшого вивчення й конкретизації.

Метою статті є визначення проблемних питань початку досудового розслідування кримінальних правопорушень і шляхів їх розв'язання. Ця мета зумовлена теоретичною і практичною необхідністю вдосконалення механізму початку кримінального провадження в Україні.

Виклад основного матеріалу. Правовий зміст принципу публічності становить положення ч. 1 ст. 214 КПК України, відповідно до якого слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний унести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) і розпочати розслідування [1, с. 77]. У частині 4 цієї статті чітко регламентовано, що відмова в прийнятті й реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається. Тож у кримінальному судочинстві України з прийняттям нового КПК України відмовилися від прийняття процесуального рішення про порушення кримінальної справи та їх попередньої перевірки.

У Висновку Венеціанської комісії DG-I (2011) 16 від 2 листопада 2011 року щодо Проекту КПК України, який є сьогодні чинним законом, вищенаведена позиція іменується як «позитивна зміна». У пункті 22 наведеного Висновку зазначається, що таке положення в КПК зміцнює наміри України відійти від громіздкого із численними повторами триступеневого кримінального процесу радянського типу. Він відкидає концепцію «дізнання». Останнє здійснювалося широчезним колом співробітників правоохоронних органів та інших посадових осіб органів виконавчої влади, існування якого послаблює незалежність та ефективність розслідувань, досудового процесу й кримінального судочинства загалом [2]. Це відповідає дійсності, але при цьому є також негативні моменти спрощеного порядку початку кримінального провадження.

Згідно з пунктом 1.2 Положення про порядок ведення ЄРДР, затвердженого Наказом Генеральної прокуратури України від 17 серпня 2012 року за № 69 (у редакції на момент прийняття Наказу), відомості про кримінальне правопорушення, викладені в заяві, повідомленні чи виявлені з іншого джерела, повинні відповідати вимогам п. 4 ч. 5 ст. 214 КПК України, зокрема мати короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопору-

шення. При цьому чинний КПК України не надавав жодного пояснення з приводу розуміння «обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення». Не містить Кодекс і поняття приводів і підстав до початку кримінального провадження.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року внесені зміни до КПК України та ч. 3 ст. 214 викладено в редакції, яка хоч і передбачила можливість перевірки обставин учинення кримінального правопорушення шляхом відібрання пояснень, проведень медичного освідування тощо, але обмежила можливість такої перевірки виключно для категорії кримінального правопорушення – кримінальний проступок. Стосовно категорії кримінального правопорушення – злочин, у невідкладних випадках до внесення відомостей до ЄРДР слідчим може бути проведений тільки огляд місця події.

При цьому з прийняттям Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затвердженого Наказом Офісу Генерального прокурора від 30 червня 2020 року № 298 (далі – Положення про ЄРДР), ситуація не змінилася, п. 1.2 раніше чинного Положення майже не зазнав трансформації та не вирішив це питання.

У Кримінально-процесуальному кодексі 1960 року використовувався термін «достатні дані, які вказують на наявність ознак злочину в діянні, на яке в первинному джерелі інформації вказано як на злочинне». У структурі так званих «підстав до порушення кримінальної справи» виділяли: 1) процесуальний елемент – достатні дані, що вказують на наявність ознак злочину; 2) кримінально-правовий елемент, до складу якого входили ознаки злочину (суспільна небезпечність, протиправність, винність і караність), завдяки яким можна було отримати уявлення про його зовнішню характеристику; ознаки складу злочину (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона), які давали уявлення про його внутрішню характеристику. Рішення про порушення кримінальної справи приймалося за наявності такого (необхідного) мінімуму ознак злочину й ознак складу злочину: суспільної небезпечності, протиправності, об'єкта й об'єктивної сторони злочину [3, с. 98]. Перевірка наявності ознак злочину в діянні, на яке вказував заявник, була певною пізнавальною діяльністю, що давала змогу вибирати із загальної маси повідомлень і заяв про злочини ті, що були про некримінальні

події. Здійснювали таку діяльність працівники оперативних підрозділів за допомогою передбачених законом засобів.

Зазначене має наслідком, що в практиці слідчих виникає досить поширена ситуація, коли при надходженні заяви чи повідомлення з викладом обставин, що суперечливо свідчать про вчинення кримінального правопорушення, слідчий зобов'язаний унести відповідні відомості до ЄРДР і розпочати розслідування, адже чинний КПК України із жодних причин не допускає можливості відмови в прийнятті заяви чи повідомлення про злочин.

У цьому аспекті звернемо увагу на зміст пункту 5.4 Положення про ЄРДР, відповідно до якого до загальної кількості облікованих у звітності кримінальних правопорушень не включаються правопорушення, кримінальні провадження за якими закрито за таких підстав:

1) встановлена відсутність події кримінального правопорушення (п. 1 ч. 1 ст. 284 КПК України);

2) встановлена відсутність у діянні складу кримінального правопорушення (п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України);

3) набрав чинності закон, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, учинене особою (п. 4 ч. 1 ст. 284 КПК України);

4) існує вирок по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили, або постановлена ухвала суду про закриття кримінального провадження по тому самому обвинуваченню (п. 6 ч. 1 ст. 284 КПК України);

5) існує нескасована постанова слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9 ч. 1 ст. 284 КПК України, у кримінальному провадженні щодо того самого діяння, що розслідувалося з дотриманням вимог щодо підслідності (пункт 9-1 ч. 1 ст. 284 КПК України);

6) не приймаються до обрахунку кримінальні правопорушення, яким присвоєно статуси «дублікат» чи «виділено», а також з відміткою «у кримінальному провадженні, що надійшло для проведення досудового розслідування з іноземних держав».

Через це сьогодні важко визначити в процентному відношенні частину кримінальних проваджень, які завідомо не будуть мати судової перспективи, але слідчий буде витрачати на них свій робочий час. Крім того, розслідування більшої частини таких матеріалів призводитиме до обмежень прав і свобод громадян, дії яких (можливо, фактично й не вчинені ними) стануть предметом розслідування [4, с. 184]. У результаті такої ситуації на одного слідчого органів внутрішніх справ у разі збільшилося навантаження, про що свідчить у середньому збільшення кількості

лише розкритих злочинів з 2012 року до 2020 року в три рази [5].

Указане дає змогу стверджувати, що під час застосування ст. 214 КПК України щодо початку досудового розслідування виникає необхідність у механізмі перевірки заяв і повідомлень про кримінальне правопорушення. У чинному КПК України відповідних положень не міститься, окрім положення про можливість проведення огляду місця події. Спроба запровадити хоча б якийсь механізм перевірки заяв і повідомлень убачається в змісті пунктів 1.14 розділу II Положення про ЄРДР. Зазначається, що при внесенні до ЄРДР відомостей про короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення (фабули), в обов'язковому порядку відображаються дата, час, адреса, місце, спосіб, знаряддя, засоби й інші особливості вчинення кримінального правопорушення, розмір збитків, прізвище фізичної особи (осіб) або дані про юридичну особу (осіб), яка (які) є потерпілою (потерпілими), дані про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, тощо. Але спосіб перевірки й отримання цієї інформації зазначені нормативні акти не містять.

Більш менш питання прийняття заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події визначені в Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженому Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 8 лютого 2019 року № 100. Так, усні заяви (повідомлення) уносяться до протоколу прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію, а письмові – підлягають прийняттю й реєстрації з попередженням заявника про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, передбачену ст. 383 КПК України.

З урахуванням наведеного виникають такі проблемні питання: 1) як діяти слідчому, прокурору, якщо особа відмовилася поставити свій підпис щодо попередження її про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення; 2) як повинен діяти слідчий, прокурор при отриманні анонімних заяв і повідомлень про кримінальне правопорушення поштою або іншим засобом зв'язку. На наше переконання, відомості про кримінальне правопорушення, зазначені в таких заявах чи повідомленнях, можуть уноситися до ЄРДР лише за умови, якщо вони підтверджені результатами проведеного слідчим огляду місця події, адже, згідно з ч. 3 ст. 214 КПК України, до внесення відомостей у ЄРДР може бути проведений

тільки огляд місця події. Після завершення огляду відомості, що підтвердили обставини, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, негайно повинні вноситися до ЄРДР як виявлені слідчим чи прокурором самостійно в результаті слідчого огляду. Непідтверджені результатами огляду місця події відомості не можуть уноситися до ЄРДР, вони можуть бути неправдивим повідомленням про злочин.

На думку Ю.П. Аленіна, процесуальний порядок, запропонований ст. 214 КПК України, не враховує загальні положення процесуальної діяльності та національні правові традиції [6, с. 201]. Дійсно, будь-яка галузь процесуального права має передбачати попередній, перевірочний, фільтраційний етап перед основним провадженням, специфікою кримінального судочинства є й те, що в ньому кілька основних проваджень, серед яких і досудове розслідування [6, с. 202]. Отже, необхідність доповнень чинного КПК України щодо запровадження відповідних фільтраційних механізмів перевірки заяв (повідомлень) про кримінальні правопорушення не викликає сумнівів у науковців і практиків правоохоронних органів України.

Положення ст. 214 КПК України при цьому варто сприймати у взаємозв'язку з положеннями ч. 1 ст. 2 Кримінального кодексу України, коли підставою для початку кримінального переслідування особи є вчинення цією особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом, і фактичні обставини, зазначені в заяві (повідомленні) про вчинення кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення злочину), що є єдиним достатнім критерієм для внесення відомостей про нього до ЄРДР без проведення попередньої перевірки.

У пункті 23 Висновку Венеціанської комісії щодо проекту КПК України позитивно змінено кримінального процесу України називають скасування прийняття слідчим офіційного рішення про відкриття кримінальної справи або про відмову в її відкритті, цей підхід замінюється на негайне вчинення запису про початок досудового провадження до ЄРДР [2]. Частиною 6 ст. 214 КПК України передбачено, що слідчий, дізнавач невідкладно в письмовій формі повідомляє керівника органу прокуратури про початок досудового розслідування, підставу початку досудового розслідування та інші відомості, передбачені ч. 5 цієї статті. Згідно з ч. 1 ст. 110 КПК України, усі рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого судді, суду є процесуальними рішеннями.

Отже, рішення про початок досудового розслідування буде процесуальним. Рішення слідчого, прокурора приймається у формі постанови у випадках, передбачених законом, а також коли слідчий, прокурор визнає це за необхідним. Отже, при внесенні відомостей про кримінальне правопорушення в ЄРДР логічною повинна бути законодавча вимога щодо складання відповідної постанови, чого не міститься в КПК України. Тим самим сторона захисту позбавляється можливості оскаржити процесуальне рішення слідчого чи прокурора щодо внесення до ЄРДР відомостей про кримінальне правопорушення, наприклад, завідомо неправдивих для слідчого чи прокурора.

Разом із тим у п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України визначено, що на досудовому провадженні може бути оскаржена бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає в невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення. За даними Аналітичного огляду Верховного Суду в період 2020 року «Стан здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та у справах про адміністративні правопорушення судами загальної юрисдикції у 2020 році», до слідчих суддів надійшло понад 76 000 скарг у порядку п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України.

На наш погляд, підвищенню якості й ефективності кримінального судочинства сприятиме можливість оскарження не лише бездіяльності, а й діяльності слідчого чи прокурора, оскільки остання може мати характер зловживань з боку органів досудового розслідування.

Відповідно, Рішення Конституційного Суду України від 30 січня 2003 року про розгляд судом окремих постанов слідчого і прокурора неконституційними визнані положення Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року, які унеможлилювали розгляд судом на стадії досудового слідства скарг на постанови слідчого, прокурора стосовно приводів, підстав і порядку порушення кримінальної справи щодо певної особи. У мотивувальній частині наведеного Рішення зазначається, що постанова про порушення кримінальної справи щодо певної особи, винесена з недодержанням вимог КПК України, може породити наслідки, які виходять за межі кримінально-процесуальних відносин, і завдати такої шкоди конституційним правам і свободам унаслідок несвочасного судового контролю, що поновити їх буде нездійсненним [7]. У мотивувальній частині Рішення Конституційного Суду України від 17 червня 2020 року про неконституційність положення

ч. 3 ст. 307 КПК України Конституційний Суд зазначив, що, звертаючись до уповноважених державних органів із заявою, повідомленням про вчинення кримінального правопорушення, особа очікувано перебуває в межах належної правової процедури, забезпечення якої є одним із завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України). Недостатність судових гарантій від свавілля в питанні початку кримінального провадження перешкоджає захисту порушених прав людини, зокрема, унаслідок унеможливлення судового захисту, передбаченого ч. 1, 2 ст. 55 Конституції України [8].

Варто зауважити, що серед завдань кримінального провадження, передбачених ст. 2 КПК України, зазначені й захист особи від незаконного обвинувачення та процесуального примусу.

Відповідні норми містяться й у Модельному кримінально-процесуальному кодексі країн СНД, який визначає як основні цілі кримінального судочинства викриття кожного, хто скоїв злочин, а як суцільні цілі – не припустити обвинувачення й засудження невинуватих і не припустити незаконного або не викликаного необхідністю застосування заходів процесуального примусу, призначення покарання або використання інших засобів обмеження прав і свобод громадян [9].

Указані цілі досягаються за допомогою вирішення наступного завдання – захист особи, суспільства й держави від злочинів, з одного боку, і захист особи від зловживань з боку посадових осіб, які можуть бути скоєні під час кримінального провадження, іноді навіть для досягнення його основної цілі.

З огляду на чинний порядок початку кримінального провадження в Україні, виникає доречне питання: якщо через зловживання слідчого чи прокурора предметом досудового розслідування стала некримінальна подія (або подія, якої взагалі не було), чи не призведе це до аналогічних порушень конституційних прав і свобод конкретної особи. Тому вважаємо за необхідне розширення коло процесуальних рішень слідчого та прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, зокрема віднести до нього й діяльність слідчого з унесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР. Але для цього в КПК України варто передбачити детальну регламентацію обставин, що унеможливають унесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР і належну процедуру оскарження (судові гарантії) захисту особи від свавілля державних органів, пов'язаних із незаконним, необґрунтованим початком кримінального переслідування особи.

Висновки

Отже, процедура початку досудового розслідування нині врегульована недостатньо повно. На фоні позитивного для кримінального провадження спрощення порядку початку досудового розслідування варто визнати виникнення в теорії та практиці процесу таких взаємопов'язаних проблемних питань:

1) відсутність хоча б якогось механізму перевірки заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, відповідно, призводить до збільшення в рази навантаження на одного слідчого;

2) неможливість оскаржити діяльність слідчого з унесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР – до зловживань з боку органів досудового розслідування.

Розв'язати визначені питання, на нашу думку, можна лише за умови вдосконалення чинного КПК України, передусім через детальну регламентацію в процесуальному законі обставин, що унеможливають унесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, і детальну регламентацію порядку оскарження необґрунтованого та протиправного внесення відомостей про кримінальне правопорушення. У кінцевому підсумку це призведе до досягнення повною мірою завдань кримінального провадження, визначених у ст. 2 КПК України.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. Харків : Право, 2012. Т. 1. 768 с.
2. Висновок Венеціанської комісії DG-I (2011) 16 від 2 листопада 2011 року щодо Проекту КПК України. URL: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/capacitybuilding/Source/expertises/Opinion_Draft_CPC_UA_Ukrainian.pdf (дата звернення: 01.12.2020).
3. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальне право : навчальний посібник для підготовки до державного іспиту. Київ : Істина, 2006. 208 с.
4. Татаров О.Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС) : монографія. Донецьк : ВПП Промінь, 2012. 640 с.
5. Звітна інформація Офісу Генерального прокурора за 2020 рік. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stat_n_st?dir_id=114140&libid=100820# (дата звернення: 24.03.2021).
6. Аленін Ю.П. Початок досудового розслідування за КПК України 2012 року. *Юридичний часопис НАВСУ*. 2013. № 1. С. 198–203.
7. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного

Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини третьої статті 120, частини шостої статті 234, частини третьої статті 236 Кримінально-процесуального кодексу України (справа про розгляд судом окремих постанов слідчого і прокурора): справа від 30 січня 2013 року № 1-12/2003. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-03> (дата звернення: 26.04.2021).

8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційною скаргою Плєскача Вячеслава Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих поло-

жень частини третьої статті 307, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України: справа від 17 червня 2020 року № 4-р (П)/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va04p710-20#Text> (дата звернення: 20.03.2021).

9. Модельный уголовно-процессуальный кодекс для государств – участников Содружества независимых Государств. Принят Постановлением Межпарламентской ассамблеи государств – участников Содружества Независимых Государств (Санкт-Петербург, 17.02.1996). URL: <https://docs.cntd.ru/document/901914840> (дата звернення: 05.03.2021).

Svitlana Patiuk, Irina Shcherbak. Problem issues of beginning of pre-trial investigation in Ukraine

The article, taking into account the development of criminal procedure science, examines the problematic issues of the pre-trial investigation, the procedure for applying Article 214 of the CPC of Ukraine in conjunction with other regulations governing the procedural procedure for handling applications (notifications) and other information criminal offense. The legal analysis of different points of view expressed in the legal literature on the stage of criminal proceedings related to the initiation of pre-trial investigation, as well as analyzed the legislation on certain aspects of the mechanism of verification of applications and notifications of criminal offenses. The peculiarities of the practice of application of the Unified Register of Pre-trial Investigations in the light of the introduction by the Office of the Prosecutor General of the new Regulation on the Unified Register of Pre-trial Investigations are considered. The criteria according to which the statement (notification) on the commission of a criminal offense may be the basis for the unconditional entry in the Unified Register of pre-trial investigations of information on the committed criminal offense. The necessity of using the institute of permitted investigative actions – inspection, to verify the information that may be the basis for criminal prosecution of a person in order to prevent unjustified involvement of a knowingly innocent person in the field of criminal procedure and submitting it to illegal criminal prosecution. The necessity of streamlining the norms of the current criminal procedural legislation regarding the adoption of a procedural decision by a prosecutor, coroner, pre-trial investigation body to initiate a pre-trial investigation with the introduction of a mechanism for appealing such a decision to ensure the person's right to judicial control. The directions on improvement of the legislation on the beginning of pre-trial investigations in criminal proceedings of Ukraine in the context of performance of tasks of criminal proceedings concerning inadmissibility of groundless and unfounded criminal prosecution of the person and application of measures of criminal procedural coercion during settlement of criminal law conflicts arising.

Key words: criminal proceedings, criminal procedural procedure, verification of applications and reports of criminal offenses, appeal, investigative situation, Unified register of pre-trial investigations.